

ARBITRU^{GĦAS-}
SERVIZZI
FINANZJARJI

NOTA Teknika

GWIDA DWAR IL-KONSIDERAZZJONIJIET ILLI L-ARBITRU
SER JADDOTTA META JIDDETERMINA LMENTI RELATATI MA'
SCAMS TAT-TIP 'PIG BUTCHERING'

Kontenut

REĠISTRU TA' REVIŻJONIJIET	03
AKRONIMI JEW ABBREVJAZZJONI	03
A. SFOND	04
B. X'INHUWA 'PIG BUTCHERING'?	05
Ċ. X'DIFFERENZA HEMM BEJN 'PIG BUTCHERING' U SCAMS APP?	07
D. OBBLIGAZZJONIJIET TA' MONITORAĠĠ TAT-TRANŻAZZJONIJIET	08
E. GWIDA – INĦARSU 'L QUDDIEM	12
i. Banek u Istituzzjonijiet ta' Kreditu	12
ii. Istituzzjonijiet Finanzjarji, inklużi l-Istituzzjonijiet ta' Pagament, illiċenzjati taħt l-Att Dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji	14
iii. Fornituri tas-Servizzi tal-Attivi Finanzjarji Virtwali (AFV)	15
F. KONKLUŻJONI	17
Ġ. ANNESS	18
i. <i>Scams</i> ta' investimenti	18
ii. <i>Scams</i> relatati ma' mpjeg jew xogħol fittizju	16
iii. <i>Scams</i> fuq prodotti jew servizzi	18
iv. <i>Scams</i> romantiċi	19
v. <i>Scams</i> relatati ma' theddid u estorsjoni	19
vi. <i>Scams</i> relatati ma' xi ntrojtu mhux mistenni	19
vii. <i>Scams</i> relatati ma' rkupru tal-assi	20

Tabella ta' revizjonijiet

Verżjoni	Data maħruġa	Dettalji
1.00	11 ta' Frar 2025	Frug ta' Nota Teknika

Akronimi jew Abbrevjazzjoni

AFV:	Attivi Finanzjarji Virtwali (<i>Virtual Financial Assets</i>)
AML/FT:	<i>Anti-Money Laundering/Financing of Terrorism</i>
APP:	<i>Authorised Push Payment</i>
ASF:	Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji (<i>Arbiter for Financial Services</i>)
ATT:	Att dwar l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji (Kapitolu 555 tal-Liġijiet ta' Malta)
ESMA:	<i>European Securities and Markets Authority</i>
FIAU:	<i>Financial Intelligence Analysis Unit</i>
IBAN:	<i>International Bank Account Number</i>
KYC:	<i>Know Your Customer</i>
PSP:	<i>Payment Service Provider</i>
PSD2:	<i>Payment Services Directive 2</i>
PSP:	Fornitur ta' Servizzi ta' Pagament (<i>Payment Service Provider</i>)

A. Sfond

Hekk kif f'Diċembru 2023, l-Arbitru addotta l-mudell rigward l-allokkazzjoni tar-responsabbiltà bejn Fornitur ta' Servizzi ta' Pagament ('il-Fornitur PSP') u l-utent ta' servizzi ta' pagament ('l-utent' jew 'klijent') f'każijiet ta' *scams* li jirriżultaw f'pagamenti frawdolenti, l-Arbitru jqis, b'mod simili, li issa hemm bżonn ta' gwida generali dwar il-konsiderazzjonijiet rilevanti f'ilmenti li jinvolve *scams* sofistykati ġodda, fosthom, dawk magħrufin bħala **'Pig Butchering'** *scams*.

Kull ma jmur, il-frodisti qegħdin jiżvilippaw mezzi li permezz tagħhom jirnexxihom jiffrodaw konsumaturi finanzjarji vulnerabbli u innocenti mill-flus li dawn ikunu ħadmu qatigħ għalihom. Fost l-iskemi frawdolenti serji li evolwew dan l-aħħar, hemm l-użu tal-*iscam* tat-tip **'Pig Butchering'** li żdied b'rata mgħaġġla f'dawn l-aħħar snin. Dan it-tip ta' *scam* spiss iwassal għal konsegwenzi gravi għall-vittma, lil hinn mit-telf finanzjarju sostanzjali. Minbarra l-konsegwenzi finanzjarji devastanti, jista' jwassal għal inkwiet u konsegwenzi emozzjonali serji u jhalli effett ħazin fuq l-awtostima tal-persuna, b'possibbiltà ta' konkluzjonijiet traġiċi.

Wara li nnota żieda fin-numru ta' lmenti li jinvolve dan it-tip ta' *scams*, l-Arbitru qiegħed joħroġ din in-Nota Teknika sabiex jiżdied l-għarfien dwarhom u, kif ukoll, jiddeskrivi l-konsiderazzjonijiet li ser jiffurmaw il-bażi tad-deċiżjonijiet tiegħu. L-għan huwa li jkun aċċertati l-prinċipji ta' ġustizzja, konsistenza, trasparenza, u oġġettività fil-proċess tal-ilment għal kull parti kkonċernata. Il-fornituri tas-servizzi finanzjarji huma għaldaqstant imħeġġa sabiex jirrevedu u jaddottaw din in-Nota Teknika.

Il-konsiderazzjonijiet imniżżlin f'din in-Nota Teknika huma intiżi biex iservu biss bħala gwida. Il-merti ta' kull ilment ser jibqgħu jkun ddeterminati u kkunsidrati skont iċ-ċirkostanzi partikolari ta' kull każ, fejn jiġu eżaminati bir-reqqa kif xieraq.

¹ L-Interpol reċentement issuġġerew li t-terminu 'Pig Butchering' jiġi sostitwit ma' xi terminu ieħor li jirrispetta aktar lill-vittmi (<https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2024/INTERPOL-urges-end-to-Pig-Butchering-term-cites-harm-to-online-victims>). Peress li l-ebda terminu ġdid għadu ma kiseb rikonoxximent internazzjonali, temporanjament qed jintuża t-terminu 'Pig Butchering' biex jiżgura li vittmi li jistgħu jaqgħu għal dal-frodi jkun jafu għal xiex qed nirreferu u jiġu skoragġuti milli jisfghu vittmi. Għall-futur qed nippjanaw li nużaw it-terminu 'Relationship Confidence Fraud' jew terminu simili.

Jekk iċ-ċirkostanzi speċifiċi hekk jiddettaw, l-Arbitru għandu d-diskrezzjoni li ma jimxix senjatament ma' ċertu aspetti mnizzlin f'din in-Nota Teknika, jew li jieħu konjizzjoni ta' u/ jew jagħti iżjed importanza lil aspett/i, skont kif l-Arbitru jqis li huwa xieraq. Ir-raġunijiet għal kull pożizzjoni li tittiehed ikunu miktuba, bħal dejjem, fid-deċizzjonijiet tal-Arbitru, fejn kull każ jiġi ddeterminat u aġġudikat b'referenza għal dak li, fl-opinjoni tal-Arbitru, huwa ġust, ekwu, u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari u l-merti sostantivi tal-każ rispettiv.²

B. X'inhuwa '*Pig Butchering*'?

'Pig Butchering' huwa tip ta' *scam* fejn il-frodist juża metodi varji, bħal inġineriji soċjali u manipulazzjoni psikoloġika, sabiex jistabbilixxi relazzjoni (li tista' tkun ta' natura platonika, romantika, jew kummerċjali), fejn jirbaħ il-kunfidenza u l-fiduċja tal-vittma u, imbagħad, gradwalment u b'intenzjoni qarrieqa jintroduċi lill-vittma għal opportunità ta' investiment li tkun frawdolenti, fejn il-frodi tipikament iseħħ fuq perjodu ta' żmien, li saħansitra jaf idum fuq numru ta' ġimgħat jew xhur.³

Fil-maġġor parti tal-każijiet, il-frodisti l-ewwel javviċinaw il-vittmi permezz tal-mezzi soċjali jew apps elettronici romantiċi u jistgħu jistaqsohom sabiex jibdeu jikkomunikaw permezz ta' pjattaforma soċjali differenti oħra (pereżempju bħal *WhatsApp*, *WeChat*, u *Telegram*, fost oħrajn). Il-vittmi jistgħu anke jiġu avviċinati direttament minn fuq applikazzjonijiet elettronici simili. Il-frodist jibda jikkomunika regolarment mal-vittma bil-għan illi jistabbilixxi u jżomm ir-relazzjoni.

Hekk kif il-frodist jirbaħ il-fiduċja u l-attenzjoni tal-vittma, jipproponi opportunità ta' investiment, li normalment tinvolvi '*crypto-assets*' (kriptoassi), (għalkemm jaf tinvolvi tipi ta' assi oħra differenti). Il-frodist joffri li jagħti għajjnuna u taħriġ lill-vittma biex tiftaħ kont fuq xi pjattaforma sabiex jinxtraw il-kriptoassi u, imbagħad, jipprovdi indirizz ta'

² Kapitolu 555 tal-Liġijiet ta' Malta, Artikolu 19(3)(b)

³ Anness ma' din in-Nota Teknika hemm sommarju konċiż ta' xenarji tipici użati mill-frodisti fi *scams* ta' '*pig butchering*' kif ukoll fi *scams* oħra.

'wallet' (kartiera) fejn il-vittma tiġi ggwidata tittrasferixxi l-fondi tagħha sabiex tipparteċipa f'din l-oppurtunità ta' investment. L-oppurtunitajiet ta' investment mill-frodist jaf jinvolvu:

- offerta biex isir negozju jew tranżazzjonijiet onlajn f'kriptoassi magħrufin (jew assi oħra) fejn il-vittmi jiġu ggwidati lejn pjattaformi tal-kummerċ foloz u pjattaformi li jixbħu lil daww awtentici iżda li, fil-verità, ma jkunux ġenwini, liema pjattaformi juru kummerċ fittizju u rati ta' ntrojt foloz;
- investment f'kriptoassi jew 'tokens' ġodda;
- investment b'rendimenti għoljin jew investimenti oħra li jwegħdu livelli għolja ta' profitt fuq perjodu qasir ta' żmien.

L-oppurtunità ta' investment frawdolenti hija ppjanata b'tali mod li tidher legittima u ġenwina u normalment tipprezenta rati ta' qligħ sinifikanti li, però, jkunu artifiċjali, apposta ħalli lill-vittma jzommuha interessata u jikkonvinċuha tiddepożita dejjem iktar flus. Il-frodisti jabbużaw minn fatturi psikoloġiċi, b'ħall-biża' li wieħed qiegħed jitlef oppurtunità potenzjalment tad-deheb, sabiex jimmanipulaw lill-vittmi u b'hekk jibdew u jibqgħu jinvestu l-flus. Il-frodisti spiss jaddottaw identità falza jew impersonifikazzjoni fejn jippruvaw jagħtu l-impressjoni li huma xi persuna professjonali jew relatati ma' istituzzjonijiet liċenzjati u rispettabbli meta dan ma jkunx il-każ.

Il-vittma eventwalment tiskopri li qatt ma tkun tista' tiġbed lura la l-flus iddepożitati u wisq anqas il-profitti fittizji. **Fl-aħħar stadji ta' din l-iscam, il-vittma tipikament tiġi mħajra tiddepożita iżjed flus qabel ma tkun tista' tingħata l-possibbiltà li tiġbed il-flus u hawnhekk jintużaw bosta tattiki u skużi (pereżempju rikjesti għal ħlas ta' servizzi amministrattivi, taxxi, eċċ). Ħafna drabi jinħoloq sens ta' urġenza li ġiġiegħel lill-vittma tħallas dawn il-pagamenti malajr kemm jista' jkun, bl-iskuża illi nkella jkun dovut ħlas ta' multi għoljin, jew li jiġi ffriżat il-kont, jew li l-flus jintilfu għalkollox. Dawn iżda huma biss tentattivi oħra intiżi sabiex il-vittma toħroġ iżjed flus.**

Dan it-tip ta' scam fl-aħħar mill-aħħar **jikkawża telf finanzjarju sinifikanti għall-vittma**, fejn ħafna drabi jirriżulta **f'telf sostanzjali, jekk mhux sħiħ, tal-flus imfaddla u ġieli addirittura jwassal għal akkumulazzjoni serja ta' dejn.**

Ċ. X'differenza hemm bejn '*Pig Butchering*' u *scams* APP?

L-iscam tal-'*Pig Butchering*' hija differenti u probabbli ferm iżjed krudili minn frodi tal-'*phishing*' jew '*smishing*' jew '*Authorised Push Payment*' ('APP'), li dwarhom l-Arbitru diġà ħareġ Noti Tekniċi li jikkonċernaw l-allokazzjoni tar-responsabbiltà għat-telf soffert bejn il-konsumatur-vittma u l-Fornitur PSP (li jkun il-bank jew istituzzjoni finanzjarja li għamlet il-pagament).

Filwaqt li, pereżempju, it-tip ta' frodi APP ħafna drabi tikkonsisti f'tranżazzjoni ta' darba għal ammont li ma jeċċedix il-limitu ta' pagamenti li jistgħu jsiru kuljum kif ikun miftiehem mal-Fornitur PSP, **l-iscams ta' '*Pig Butchering*' spiss jinvolvu serje ta' tranżazzjonijiet fuq medda ta' żmien** u, għalhekk, ġeneralment jinvolvu telf bil-wisq akbar.

Peress li *scams* bħal dawn iseħħu tul perjodu ta' żmien (ġieli fuq ġimgħat jew anke xhur) u jinvolvu serje ta' tranżazzjonijiet, il-vittmi li avvinaw l-Uffiċċju tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ('ASF') f'każijiet reċenti ssottomettew, fosthom, ilmenti kontra banek fejn saħqu li l-bank, bħala l-Fornitur PSP tagħhom, għandu tort talli ma ntervjienix jew fetħilhom għajnejhom għall-iscam, u li b'hekk naqas mill-obbligazzjonijiet tiegħu ta' monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet ta' pagamenti li l-klijent ikun għamel.

D. Obbligazzjonijiet ta' monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet

Jeżistu diversi tipi ta' fornituri tas-servizzi finanzjarji liċenzjati li huma partikolarment affettwati minn dawn it-tipi ta' *scams*.

Dawn il-fornituri ta' servizzi finanzjarji jistgħu jinqasmu fi tliet kategoriji wiesgħa bħal:

- a. Banek/Istituzzjonijiet ta' Kreditu liċenzjati taħt l-Att dwar il-Kummerċ Bankarju;⁴
- b. Istituzzjonijiet Finanzjarji, inklużi l-Istituzzjonijiet ta' Pagament, illiċenzjati taħt l-Att dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji;⁵
- ċ. Fornituri tas-Servizz tal-Attivi Finanzjarji Virtwali liċenzjati taħt l-Att dwar l-Attiv Finanzjarju Virtwali.⁶

Il-liċenzji li *tramite* tagħhom joperaw l-imsemmija fornituri tas-servizz jimponulhom livelli differenti ta' obbligazzjonijiet relatati mal-monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet ta' pagamenti. Iżda l-fornituri liċenzjati huma soġġetti wkoll għall-obbligazzjonijiet fiduċjarji lejn il-klijenti tagħhom *ai termini* tal-Kodiċi Ċivili u l-kundizzjonijiet tal-liċenzja tagħhom.

- (i) **Banek u Istituzzjonijiet ta' Kreditu** għandhom livell għoli ferm ta' obbligazzjonijiet ta' monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet ta' pagamenti sabiex jipproteġu lill-klijenti tagħhom minn skemi ta' frodi. Dan huwa wkoll ġeneralment ir-riżultat tar-relazzjoni twila ta' bejn il-Bank u l-klijenti tiegħu, li tippermetti lill-Bank jibni stampa affidabbli tat-tranzazzjonijiet li l-klijenti normalment jaġħmlu permezz tal-kont bankarju tagħhom. Istituzzjonijiet Finanzjarji u Fornituri tas-Servizz tal-Attivi Virtwali mhux neċessarjament igawdu mill-istess relazzjonijiet twal mal-klijenti tagħhom.

⁴ Kapitolu 371 tal-Liġijiet ta' Malta.

⁵ Kapitolu 376 tal-Liġijiet ta' Malta.

⁶ Kapitolu 590 tal-Liġijiet ta' Malta.

Banek u istituzzjonijiet ta' kreditu huma obbligati li jkollhom sistemi effettivi ta' monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet ta' pagamenti sabiex jiproteġu l-klijenti tagħhom minn frodi relatati ma' pagamenti.

Pereżempju, ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2018/389 tas-27 ta' Novembru 2017 jistabbilixxi standards tekniċi regolatorji għall-awtentikazzjoni qawwija tal-konsumatur u *standards* miftuħin ta' komunikazzjoni li jkunu komuni u sikuri, u jissupplimentat id-Direttiva (UE) 2015/2366.⁷ Artikolu 2(1) jipprovdi illi:

“Il-fornituri ta' servizzi ta' pagament għandu jkollhom fis-seħħ mekkaniżmi li jimmonitorjaw it-tranzazzjonijiet li jippermettulhom jaqdbu tranzazzjonijiet tal-pagament mhux awtorizzati jew frodulenti [...]

Dawn il-mekkanizmi għandhom ikunu msejsa fuq l-analiżi tat-tranzazzjonijiet tal-pagament, filwaqt li jqisu elementi li huma tipiċi tal-utent ta' servizzi ta' pagament fiċ-ċirkustanzi ta' użu normali tal-kredenzjali personalizzati ta' sigurtà.”

L-Artikolu 2(2) tal-istess Regolament Delegat tal-Kummissjoni jipprovdi wkoll illi:

“Il-fornituri ta' servizzi ta' pagament għandhom jiżguraw li l-mekkanizmi li jissorveljaw it-tranzazzjonijiet iqisu, tal-inqas, kull wieħed minn dawn il-fatturi bbażati fuq ir-riskju li ġejjin:

- (a) listita' element tal-awtentikazzjoni kompromessi jew misruqa;***
- (b) l-ammont ta' kull tranzazzjoni ta' pagament;***
- (c) xenarji tal-frodi magħrufa fl-għoti ta' servizzi ta' pagament;***
- (d) sinjali ta' infezzjoni tal-malwer fi kwalunkwe sessjoni tal-proċedura ta' awtentikazzjoni;***
- (e) f'każ li l-apparat jew is-softwer tal-aċċess jingħata mill-fornitur ta' servizzi ta' pagament, log tal-użu tal-apparat tal-aċċess jew tas-softwer mogħti lill-utent ta' servizzi ta' pagament u l-użu anormali tal-apparat tal-aċċess jew tas-softwer.”***

Ġie kkjarifikat illi l-obbligazzjoni li jkun hemm mekkaniżmi ta' monitoraġġ tal-pagamenti m'hemmx

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-MT/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A32018R0389>

bżonn tkun 'sorveljanza ta' riskju f'ħin reali' u solitament issir 'wara' l-eżekuzzjoni ta' tranżazzjoni ta' pagament.⁸ Għadu ma ġiex iddefinit kemm wara imma, naturalment, għal kwalunkwe valur reali ta' dawn il-mekkanizmi, id-differenza bejn il-ħin reali tal-pagament u dak tas-sorveljanza effettiva ma tridx tkun wisq.

L-Artikolu 68(2) tal-PSD2 wkoll jawtorizza lill-Fornitur PSP sabiex jimblokka pagamenti:

“Jekk maqbul fil-kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' pagament jista' jirriżerva d-dritt li jimblokka l-użu tal-istrument ta' pagament għal raġunijiet oġġettivament ġustifikabbli relatati mas-sigurtà tal-istrument ta' pagament, is-suspett ta' użu mhux awtorizzat jew frodulenti tal-istrument ta' pagament jew, fil-każ ta' strument ta' pagament b'linja ta' kreditu, riskju sinifikattivament akbar li l-pagatur jista' ma jkunx kapaċi jissodisfa r-responsabbiltà tiegħu li jħallas.”

Il-leġizlazzjoni kontra l-ħasil tal-flus tipprovdi wkoll bażi legali oħra għall-monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet u l-iffriżar jew blukkar ta' kontijiet bħal f'każ ta' suspett ta' attivitajiet frawdolenti.

- (ii) **Istituzzjonijiet Finanzjarji, inklużi Istituzzjonijiet ta' Pagament, illiċenzjati taħt l-Att dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji** - Id-dispożizzjonijiet referuti iktar 'il fuq japplikaw b'mod simili għall-Fornituri PSP illiċenzjati taħt l-Att Dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji. Talbiet/Ilmenti mingħand konsumaturi kontra istituzzjonijiet bħal dawn kienu ta' spiss ibbażati fuq l-aspettattivi li l-pagamenti magħmula lil benefiċjarji terzi indikati mill-frodisti kienu magħmula lill-kontijiet ta' dawn it-terzi persuni mal-istess istituzzjoni finanzjarja kkonċernata. Għalhekk, il-vittmi talbu li jirkupraw il-flus li tilfu mingħand l-istess istituzzjoni finanzjarja talli din ma waqqfitx it-tranżazzjoni fil-ħin jew talli offriet il-faċilitajiet ta' kontijiet lill-benefiċjarji nvoluti fl-*iscam*.

Il-merti ta' talbiet bħal dawn ġeneralment jiddependu fuq il-valur ta' pagamenti nvoluti kif ukoll in-natura u t-tip ta' pagamenti li seħħew qabel mill-istess kont. Iżda minħabba li fil-każ li ma jkun hemm l-ebda storja ta' operazzjoni tal-kont stabbilita bejn l-ilmentatur u l-Fornitur PSP, tkun diffiċli li jiġi pprovat it-tort min-naħa tas-sistema ta' monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet tal-Fornitur PSP.

⁸ https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2018_4090

Barra minn hekk, talbiet bħal dawn normalment jiġu kkontestati mill-Fornitur PSP abbażi tan-nuqqas tal-kompetenza tal-Arbitru li jismagħhom u jiġġudikahom stante li l-ilmentatur (il-vittma) mhuwiex "*klijent eligibbli*" kif definit fl-Att dwar l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji, Kapitolu 555 tal-Liġijiet ta' Malta (l-Att').

Emendi fl-Att għandhom iwasslu biex ilmentaturi bħal dawn jiġu nklużi fid-definizzjoni ta' "*klijent eligibbli*" sabiex l-Arbitru jkun jista' jiġġudika talbiet ta' dan it-tip fuq il-merti partikolari tagħhom. Il-merti b'hekk ikunu jistgħu jiġu kkunsidrati permezz ta' **eżaminazzjoni tal-adekwatezza tal-proċeduri mfassla mill-fornitur tas-servizz rigward l-aċċettazzjoni jew 'onboarding' ta' klijenti B2B, li huma nvoluti jew jippermettu lilhom infushom illi jiġu sfruttati minn skemi ta' frodi.**

(iii) **Fornituri tas-Servizzi tal-Attivi Finanzjarji Virtwali** – Dawn jinkludu fornituri tas-servizz li joffru servizzi ta' '*custodial wallet*' (kartiera ta' kustodja) u x-xiri u l-bejgħ ta' assi diġitali permezz tat-tali kartiera. Is-servizzi jinvolvu wkoll t-trasferiment ta' assi diġitali lil, u mingħand, kartieri diġitali oħra li jistgħu jkunu esterni jew miżmuma internament.

Bosta lmenti li waslu għand l-ASF kienu relatati ma' frodi fejn allegatament il-frodista ikun ipperswada u assista lill-vittma biex tiftaħ kont u kartiera diġitali mal-fornitur tas-servizz tal-attivi finanzjarji virtwali ('AFV'), fejn jiġu ttrasferiti fondi mill-kont bankarju normali tal-ilmentatur għal din il-kartiera diġitali u, imbagħad, dawn il-fondi jintużaw sabiex jinxtraw assi diġitali, bħal *Bitcoin* u *USDT*, fost oħrajn.

Dawn l-assi diġitali tipikament jiġu ttrasferiti sussegwentament mill-vittma, iggwidata mill-frodista lejn kartieri diġitali esterni taħt il-kontroll tal-frodista u liema kartieri ma jurux l-identità tal-benefiċjarju aħħari tagħhom. Assi li jintbagħtu f'dan it-tip ta' kartieri diġitali jiġu sussegwentament trasferiti mill-frodisti stess f'diversi kontijiet oħra permezz ta' għadd kbir ta' tranżazzjonijiet li jagħmluha diffiċli biex wieħed jittraċċa d-destinazzjoni finali tal-assi.

Meta fl-aħħar il-vittmi jirrealizzaw li ġew ingannati u ffrodati, jiftħu lment kontra l-fornitur tas-servizz AFV fejn jallegaw illi l-istess fornitur ma pproteġihomx mill-frodisti u li dan kellu r-responsabbiltà li jwaqqaf it-trasferiment tal-attivi tagħhom lejn il-kartiera diġitali esterna. Talbiet bħal dawn normalment jinvolkaw l-obbligazzjonijiet tal-AFV kontra

L-Hasil ta' Flus u l-Iffinanzjar tat-Terroriżmu ('AML/FT') jew billi jirreferu għad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva dwar is-Servizzi ta' Pagament illi, però, mhux neċessarjament japplikaw.

Fil-maġġor parti tal-każijiet deċiżi s'issa, l-Arbitru ma setax jaċċetta t-talbiet tal-vittmi u jiddeċiedi favurihom għaliex:

1. L-Att dwar L-Attiv Finanzjarju Virtwali ('Att AFV') ma jimponix obligazzjonijiet ta' monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet bħalma hemm imponut fuq il-banek permezz tad-Direttiva Nru. 1 tal-Bank Ċentrali ta' Malta – Il-Proviżjoni u l-Użu tas-Servizzi ta' Pagament (Ref. CBM 01/2018) li tgħid illi ***"This Directive is modelled on the requisites of the Directive (EU) 2015/2366"***.⁹
2. Obligazzjonijiet AML/FT huma koperti mill-Proċeduri ta' Implimentazzjoni maħruġin mill-Financial Intelligence Analysis Unit ('FIAU') kif applikabbli għas-settur tal-AFV. Izda kwalunkwe ksur tal-Proċeduri ta' Implimentazzjoni jaqgħu taħt il-prerogattiva u r-responsabbiltà tal-FIAU li jistgħu jissanzjonaw lill-fornitur illiċenzjat kif xieraq għan-nuqqasijiet tiegħu, izda, però, ma joffrux servizzi ta' ġudizzju u kumpens għall-vittmi tal-frodi.

E. Gwida – Inħarsu 'l Quddiem

i. Banek u Istituzzjonijiet ta' Kreditu

Il-banek huma mhegga jassiguraw li sar miljorament sostanzjali fis-sistemi tagħhom ta' monitoraġġ tal-pagamenti. Il-banek għandhom il-benefiċċju ta' relazzjonijiet fit-tul mal-klijenti tagħhom u **jeħtiegu sistemi sensittivi għal xi aġir ġdid ikkomparat ma' tendenzi preċedenti ta' klijent. Aġir ġdid għandu jiġi ddokumentat u l-klijent infurmat u avżat kif xieraq. Il-komunikazzjonijiet mal-klijenti għandhom jiġu ddokumentati** sabiex ikunu jistgħu jservu bħala evidenza fil-proċess ta' ġudizzju.

⁹ [Directive-1.pdf \(centralbankmalta.org\)](#)

¹⁰ [FIAU Part II \(fiaumalta.org\)](#)

Il-banek għandhom ikunu jafu b'aspetti komuni tal-iscams u għandhom l-obbligu li javżaw lill-klijent dwar ir-riskju identifikat minħabba devjazzjoni anormali mis-sekwenza ta' pagamenti normali tagħhom u r-riskju illi dan jista' jinvolvi xi frodi. Aktar stħarriġ, investigazzjoni, u komunikazzjoni kif xieraq mal-klijent jistgħu jagħmlu differenza u jipprevenu t-tkattir ta' xi skema frawdolenti fl-istadji bikrin tagħha.

L-argument tal-banek illi bidla fis-sekwenza ta' pagamenti ma kinitx timmerita l-intervent tagħhom peress li l-pagament sar f'kont tal-klijent stess ma' bank jew istituzzjoni jew fornitur tas-servizz AFV ieħor huwa meqjus validu biss sa ċertu punt.

Il-banek għandhom ikollhom biżżejjed esperjenza biex jitqajjem suspett dwar ċertu tranzazzjonijiet fi kryptoassi minn klijent li jkun atipici u suspettużi. Trasferimenti atipici għandhom jiġu evalwati b'attenzjoni speċjali, anke f'każijiet ta' pagamenti f'kont tal-klijent innifsu.

Il-banek għandhom jintervjenu sabiex javżaw lill-klijent qabel ma jkun tard wisq fil-każ ta' tranzazzjonijiet atipici u li ma jirriflettux il-karatteristika tal-klijent u l-pagamenti tipici tiegħu, jew fil-każ li s-sekwenza ta' tranzazzjonijiet tibda tiegħu ċertu xejra u l-ammonti ttrasferiti jibdew isiru iżjed frekwenti u jakkumulaw b'mod u manjiera li ma jibqgħux jirriflettu s-sekwenza u n-natura ta' tranzazzjonijiet preċedenti u tipici tiegħu.

Il-waqt preċiż tat-tranzazzjoni jew sekwenza meta l-banek għandhom jintervjenu u jkellmu lill-klijent tagħhom jiddependi miċ-ċirkostanzi partikolari ta' kull każ, iżda nuqqas ta' azzjoni min-naħa tal-bank sempliċiment minħabba l-argument li l-bank kien qiegħed jistrieħ fuq l-aspett li l-pagamenti saru lejn kont tal-istess klijent, mhux ser ikun meqjus b'mod favorevoli mill-Arbitru.

Rigward l-obbligazzjonijiet ta' monitoraġġ tat-tranzazzjonijiet u l-assessjar ta' azzjoni xierqa mill-banek u istituzzjonijiet ta' kreditu, l-Arbitru ser jieħu wkoll konjizzjoni tas-segweni:

- **F'liema waqt/iet intervjena l-bank;**
- **Sa fejn u t-tip ta' intervent/i** li ttieħed mill-bank;
- **L-aġir u l-azzjonijiet tal-ilmentatur wara l-imsemmi/ja intervent/i.**

B'mod partikolari, l-Arbitru ser jieħu konjizzjoni ta' dawn l-aspetti fil-konfront ta' tranzazzjonijiet atipici jew li huma

barra mill-karatteristika tat-tranzazzjonijiet tal-klijent. Il-konsiderazzjonijiet li ser jitqiesu sabiex jiġi ddeterminat jekk tranzazzjoni titqiesx bħala atipika jew barra mill-karatteristika tat-tranzazzjonijiet tal-klijent jinkludu, fost oħrajn, għadd jew waħda mis-segwenti fil-kuntest ta' tranzazzjonijiet preċedenti tal-klijent u l-profil tiegħu:

- a. Il-**valur u d-daqs tat-tranzazzjoni** (ikkomparati mal-ammont medju ta' tranzazzjoni tal-klijent u l-ammont totali tal-kont bankarju u/jew id-dhul nett ta' kull xahar);
- b. Il-**frekwenza, il-ħin, u x-xejra** ta' tranzazzjonijiet simili jew l-istess;
- ċ. L-**ammont kumulattiv** li jirriżulta minn tranzazzjonijiet simili jew l-istess (ikkomparat mal-ammont medju ta' tranzazzjoni u l-ammont totali tal-kont bankarju);
- d. L-**iskop tat-tranzazzjoni**;
- e. Ir-**reċipjent tat-tranzazzjoni**;
- f. **Twissijiet pubbliċi rilevanti u materjali rigward ir-reċipjent**;
- g. **Inkonsistenzi oħra jew in-natura eċċezzjonali tat-tranzazzjoni jew tas-serje ta' tranzazzjonijiet** ikkomparati mal-operat preċedenti tal-kont bankarju.

ii. Istituzzjonijiet Finanzjarji, inklużi l-Istituzzjonijiet ta' Pagament, il-liċenzjati taħt l-Att Dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji

Il-kunsiderazzjonijiet referuti iktar 'il fuq (f'sezzjoni punt (i) għal banek u istituzzjonijiet ta' kreditu), japplikaw b'mod simili għall-Fornituri PSP il-liċenzjati taħt l-Att dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji fejn il-klijent ikollu kont ta' pagament dirett magħhom.

Istituzzjonijiet finanzjarji għandhom ukoll ikunu lesti jiddefendu lmenti kontrihom abbażi tal-merti u mhux jistrieħu kompletament fuq l-argument tan-nuqqas ta' kompetenza tal-Arbitru fir-rigward ta' "klijent eliġibbli" *ai termini* ta' Kap. 555 f'każijiet oħra.

B'mod partikolari, dawn il-fornituri għandhom **jaddottaw proċeduri ta' aċċettazzjoni jew 'onboarding' iżjed b'saħħithom għall-kumpaniji klijenti tagħhom** li jirċievu fondi mingħand konsumaturi intiżi biex isiru tranzazzjonijiet t'investiment. Meta dawn il-kumpaniji li huma klijenti tal-fornitur (fejn

possibilment jaf ikunu anki nvoluti f'attivitajiet tipikament liċenzjati) jirċievu fondi minn konsumaturi tip 'retail', jeħtieġ li jkun hemm is-serħan il-moħħ illi dawn il-kumpaniji għandhom sistemi ta' aċċettazzjoni jew 'onboarding' adegwati għall-klijenti tagħhom stess.

Barra minn hekk, għandu jkun hemm raġuni konvinċenti għalfejn il-kumpaniji li huma bbażati f'ġurisdizzjonijiet oħra, u li huma nvoluti f'attivitajiet li normalment huma liċenzjati, fittxew servizz ta' kont ta' pagament mingħand istituzzjoni finanzjarja bbażata ġewwa Malta.

Meta l-iskema frawdolenti tinvolti serje ta' pagamenti fuq perjodu qasir ta' żmien, l-obbligazzjoni fuq l-istituzzjoni finanzjarja li tintervjeni f'ċertu punt qabel ma tkompli tipproċessa l-pagamenti, jiżdied f'kull stadju. Speċjalment **meta l-ordni għall-pagament minn konsumatur kien fiha biss in-numru IBAN, mingħajr identifikazzjoni ċara ta' min hu l-benefiċjarju tal-pagament, il-livell ta' suspett u l-ħtieġa għal investigazzjoni u intervent jogħlew.**

iii. Fornituri tas-Servizzi tal-Attivi Finanzjarji Virtwali (AFV)

Il-fornituri tas-servizz tal-AFV għandhom ikunu jafu illi mad-dħul fis-seħħ tar-Regolament (UE) 2023/1113 u l-Linji Gwida dwar ir-Regoli tal-lvvaġġar ('Travel Rule'¹¹) l-obbligazzjoni tagħhom li jżommu registri affidabbli dwar is-sidien tal-kartieri diġitali esterni jiżdied drastikament mit-30 ta' Diċembru 2024.

L-argumenti illi m'għandhomx mezz kif ikunu jafu l-identità tas-sidien tal-kartieri diġitali esterni illi jkunu ġew aċċettati għall-pagamenti tal-klijenti mhux ser jibqgħu jreġu.

Il-fornituri tas-servizz tal-AFV ilhom żmien jiġu nkoragġuti mill-Uffiċċju tal-Arbitru (f'deċiżjonijiet li jmorru lura sa mill-2022)¹², sabiex joħroġu b'mekkaniżmi aħjar li bihom jimmitigaw iċ-ċans li l-klijenti tagħhom isiru vittmi għal *scams* bħal dawn.

¹¹ Linji Gwida dwar ir-reqwiziti ta' informazzjoni fir-rigward ta' trasferimenti ta' fondi u ta' ċerti trasferimenti ta' kryptoassi skont ir-Regolament (UE) 2023/1113 ("Linji Gwida dwar ir-Regoli tal-lvvaġġar") - EBA/GL/2024/11 tal-04 ta' Lulju 2024.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1113>
<https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-issues-travel-rule-guidance-tackle-money-laundering-and-terrorist-financing-transfers-funds-and>

¹² Fosthom, Kaž ASF 158/2021.

Barra minn hekk, fid-deċiżjonijiet tal-Arbitru maħruġa fix-xhur reċenti hemm ukoll rakkomandazzjoni illi dawn il-fornituri għandhom itejbu l-proċessi tagħhom tal-aċċettazzjoni jew 'onboarding' fejn il-klijent ikun imwissi illi l-kartieri ta' kustodja diġitali jistgħu jiġu użati minn frodisti li jkunu qed jippromwovu skemi ta' qligħ għoli u biex wieħed isir sinjur malajr, bħala mod kif jiżvojtaw il-kontijiet bankarji tal-klijenti u jisparixxuhom f'sistema kumplessa ta' tranżazzjonijiet anonimi tal-'*blockchain*'.¹³

Konformità ma' dawn ir-rakkomandazzjonijiet jew in-nuqqas ta' konformità ser jittieħdu in konsiderazzjoni għall-ġudizzju ta' lmenti futuri.

Il-fornituri tas-servizz tal-AFV huma mfakkra li filwaqt li l-liċenzja tagħhom taħt l-Att AFV ma jobbligahomx li jaddottaw mekkanizmu ta' monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet ta' pagamenti, bħal kif ir-regoli PSD2 jimponu fuq banek u istituzzjonijiet ta' kreditu, Artikolu 27(2) tal-Att AFV jobbligahom għall-istess obligazzjonijiet fiduċjarji kif stipulati fil-Kodiċi Ċivili, sakemm huma applikabbli.

In-nuqqas ta' data li tirriżulta minn relazzjoni preċedenti fit-tul jista' ma joffrilhomx il-possibbiltà, kif ġeneralment disponibbli għall-banek, li josservaw sekwenzi atipici kkomparat ma' tendenzi passati.

Minkejja dan, iżda, **jekk matul il-perjodu qasir ta' żmien tar-relazzjonijkun hemm ċertu pagamenti li majkunux bħall-bqija li jkunu ġew registrati, jew jekk it-tranżazzjonijiet li jwasslu għall-frodi jiddevjaw min-norma skont il-profil KYC abbażi ta' liema l-klijent ikun ġie aċċettat oriġinarjament, huwa meqjus li l-obbligazzjonijiet fiduċjarji ġenerali għandhom isejġu għal investigazzjoni siewja u konverżazzjoni f'waqtha mal-klijent biex iwissuh kontra l-possibbiltà ta' *scams*.**

Pereżempju, pagament għal ammont li huwa evidentement ogħla mill-pagamenti l-oħrajn jista' jservi ta' indikazzjoni ta' azzjoni mill-frodisti li jkunu qegħdin jattentaw il-'*pig butchering*' fuq il-klijent (hekk kif ħareġ f'każijiet fejn klijenti kienu mitluba mill-frodist iħallsu somom ekwivalenti għal dawk li suppost ikunu l-profitti akkumulati, bl-iskuża ta' 'strict identification' u bil-wegħda falza li ser jirritornaw il-pagament flimkien mal-profitti).

¹³ Fosthom, Każ ASF 069/2024.

F. Konkluzjoni

Huwa fl-interess tal-industrija illi tmur pass *oltre*, anki lil hinn mir-rekwiżiti regolatorji, sabiex il-kunfidenza tal-klijenti fis-sistema finanzjarja tiġi assikurata u ma tiddeterjorax minħabba l-mod kif il-frodisti qed jirnexxilhom iqarrqu bihom faċilment mingħajr protezzjoni suffiċjenti mill-fornituri tas-servizzi finanzjarji.

Il-ġudizzju u kumpens deċiż mill-Arbitru ser jirifletti l-obbligazzjonijiet ta' ġustizzja, raġonevolezza, u ekwità, kif mitlub minn Kap. 555, permezz ta' proċeduri informali u li jitlestew mingħajr telf ta' żmien. Dawn ser jirriflettu wkoll l-imbuttatura meħtieġa mill-istituzzjonijiet sabiex jinvestu fit-titjib tas-sistemi ta' monitoraġġ tal-pagamenti fl-interess li tinzamm infrastruttura sikura għall-pagamenti.

Deċiżjonijiet dwar każi ta' *pig butchering scams* li qed jinħarġu ma' dawn in-Noti Tekniċi jaddottaw evalwazzjoni aktar laxka tar-responsabbiltajiet ta' monitoraġġ tal-pagamenti fuq istituzzjonijiet liċenzjati. Għaladarba l-istituzzjonijiet ikollhom il-benefiċċju biex jikkunsidraw, jassorbu, u jaddottaw dawn il-linji gwida, deċiżjonijiet futuri jaddottaw evalwazzjoni aktar riġida.

Il-konsumaturi huma wkoll imfakkra biex jeżercitaw il-kawtela meta jawtorizzaw tranżazzjonijiet mill-kont tagħhom u joqogħdu attenti għar-riskji li huma speċifikament assoċjati mal-kriptoassi. F'Diċembru 2024, il-*European Securities and Markets Authority* (ESMA) ħarġet twissijiet addizzjonali dwar kriptoassi, li l-konsumaturi huma mhegġa jagħtuhom l-attenzjoni u konsiderazzjoni xierqa.¹⁴

Konsumaturi li ma għandhomx esperjenza finanzjarja jeħtieġ dejjem jiftakru li jekk hi xi ħaġa li tidher tajba wisq biex tkun vera, allura, wisq probabbli li hekk tkun.

¹⁴ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2024-12/ESMA35-1872330276-1971_Warning_on_crypto-assets.pdf

Ġ. Anness

Sommarju ta' wħud mix-xenarji tipiċi li l-frodisti jużaw sabiex jonsbu lil vittmi fi *scams*:¹⁵

i. *Scams* ta' investimenti

Il-frodisti jagħmlu użu minn strateġiji u teknoloġija ġdida biex jippromwovu l-investment b'tali mod li jikkonvincuk illi din hija opportunità mhux ta' min jitlifha. Iwegħduk profitti kbar għal riskju żgħir jew saħansitra għal ebda riskju. Ħafna drabi jużaw tattiki li bihom jeżerċitaw pressjoni fuqek sabiex ma jħallulekx ħin tarbel is-sitwazzjoni qabel ma tiddeċiedi, iżda jkollok tiddeċiedi malajr, sabiex ikunu jistgħu jisirqulek flusek.

ii. *Scams* relatati ma' mpjieg jew xogħol fittizju

Il-frodisti joffru mpjieg li jħallas sew jew li xogħol fih ftit li xejn. Jagħmlu tabirruħhom li ser jimpjegawk f'isem kumpaniji kbar jew pjattaformi tax-xiri diġitali. Kultant, l-impjieg lanqas biss ikun jeżisti. Barra minn hekk, il-frodisti jimpersonifikaw aġenziji tal-impjieg magħrufin. L-għan tagħhom huwa li jisirqulek flusek u dettalji personali. Jaf jistaqsuk tħallas il-flus minn qabel biex jaċċettaw li taħdem magħhom.

iii. *Scams* fuq prodotti jew servizzi

Il-frodisti jagħmlu tabirruħhom li huma xi xerrejja jew bejjiegħa sabiex jisirqulek flusek. Jibnu siti diġitali foloz jew profili simili ta' siti legittimi ta' bejgħ fejn joffru b'mod qarrieqi prodotti jew servizzi għal prezzijiet li huma wisq tajbin biex jitwemmnu. Jitfgħu wkoll reklami u rakkomandazzjonijiet foloz biex jipprovaw jikkonvincuk li huma legittimi.

Barra minn hekk, jaf jużaw 'logos' u 'domain names' misruqa, li jagħmlu l-*iscam* diffiċli biex tinduna biha. Il-frodisti jistgħu wkoll jagħmlu tabirruħhom li huma negozji li inti diġà taf u tafda sabiex tħallas xi kont falz. Ġieli anke jbiddu dettalji fuq kontijiet legittimi biex il-klijenti jispiċċaw iħallsu l-frodist minflok il-parti jew fornitur proprju.

¹⁵ Sors: <https://www.scamwatch.gov.au> u siti elettronici ġenerali ohra

iv. Scams romantici

Il-frodisti jużaw il-premessa ta' mħabba jew ħbiberija sabiex joħdulek flusek. Jipprovaw minn kollox biex jikkonvinċuk li r-relazzjoni ta' bejnietkom hija reali u finalment jimmanipulawk biex tagħtihom il-flus. Il-frodisti jsibuk fuq il-midja soċjali, jew fuq siti jew applikazzjonijiet romantici jew tal-logħob. Jaf anke jipprovaw jibagħtulek messaġġi jew ittri elettronici.

Huma jistaħbew wara profili u identitajiet foloz, saħansitra ġieli ta' nies famużi. Ladarba ssir tafdahom, jinfurmawk li nqalgħetihom 'emergenza' u jistaqsuk għall-għajnuna, ħafna drabi f'forma ta' flus jew modi oħra, fejn japprofittaw rwieħhom mill-*buona volontà* tiegħek.

v. Scams relatati ma' theddid u estorsjoni

Il-frodisti jagħmlu tabirruħhom li jkunu ġejjin minn organizzazzjoni affidabbli u jitolbuk tħallas il-flus inkella tigri xi ħaġa ħażina. Jaf jhedduk b'arrest, deportazzjoni, jew saħansitra jhedduk bi vjolenza fiżika jekk ma taċċettax li tħallashom immedjatament.

Kapaċi anke jirrikattawk billi jhedduk li ser ixerrdu ritratti jew vidjows indiċenti tiegħek li jaf inti stess tkun bgħattihom (f'każ ta' relazzjoni romantika – ara l-punt preċedenti), jekk tinsisti li ma tħallashomx.

vi. Scams relatati ma' xi ntrojt mhux mistenni

Il-frodisti jipprovaw jikkonvinċuk illi int intitolat għal xi flus jew rebħ li ma kontx qed tistenna li ser tircievi. Il-frodist jistaqsik tħallas miżata jew tagħtih id-dettalji bankarji jew dettalji personali oħra qabel ma tkun tista' tiġbor il-flus jew rebħ. Sfortunatament, m'hemmx flus li wieħed jircievi għal xejn b'xejn.

vii. Scams relatati ma' rkupru tal-assi

Il-vittmi ta' *scams* spiss jiġu avvicinati mill-ġdid mill-frodist b'mod differenti (fejn din id-darba l-frodist possibilmment jipersonifika l-pulizija jew persuna ta' awtorità jew bħala xi kumpanija li toffri servizz għall-irkupru tal-assi). Il-vittmi jistgħu wkoll jiġu kkuntattjati minn frodisti oħra (li jkunu kisbu lista ta' vittmi tal-kriptoassi), fejn dawn il-frodisti jwiegħdu u jikkonvinċu lill-vittma li qegħdin hemm biex jassistu fl-irkupru tal-assi misruqa tagħhom. Il-vittma tal-frodi tista' wkoll tispicċa ssegwi hija stess xi reklam fuq il-midja soċjali rigward servizz ta' rkupru tal-kriptoassi li jkun ġie magħmul minn frodist. Minflok ma tirkupra l-assi tagħha, l-vittma tispicċa tiġi mqarrqa mill-ġdid, u titlef aktar flus fil-proċess bhal xi ħlas li jintalab minn qabel biex ikun offrut is-servizz. Is-sofistikazzjoni ta' dawn l-*iscams* tista' tvarja fejn l-frodist saħansitra jagħmel siti elettronici ufficjali ta' servizz għall-irkupru tal-assi li jidhru legittimi iżda li fil-fatt ma jkunux.

ARBITRU^{GĦAS-}
SERVIZZI
FINANZJARJI

Maħruġ: Frar 2025

